

Δόρα Στράτου

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Σαν σήμερα 19 Ιανουαρίου, το 1988, πέθανε μία μεγάλη Ελληνίδα που αγάπησε όσο τίποτε άλλο στη ζωή της την ελληνική παράδοση, όπως αυτή εκφράζεται μέσα από τους χορούς, τις ενδυμασίες και γενικότερα το λαϊκό πολιτισμό και αγωνίστηκε για να την φέρει στο προσκήνιο της κοινωνικής ζωής και ουσιαστικά να μας ξανασυστήξει με το κοντινό παρελθόν μας.

Η Δόρα (Δωροθέα) Στράτου γεννήθηκε το 1903 στην Αθήνα, από την Μαρία Κορομηλά, και τον δικηγόρο Νικόλαο Στράτο. Μεγάλωσε στο μεγαλοαστικό περιβάλλον της Αθήνας των αρχών του αιώνα. Ο Νικόλαος Στράτος διετέλεσε υπουργός Εσωτερικών στην κυβέρνηση του Δημητρίου Ράλλη, ενώ κατόπιν προσχώρησε στο κόμμα των Φιλελευθέρων του Ελευθέριου Βενιζέλου και έγινε Υπουργός Ναυτικών. Το 1913 πέρασε στους αντιβενιζελικούς, και διετέλεσε πρωθυπουργός για λίγες ημέρες μετά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922. Τότε καταδικάστηκε για εσχάτη προδοσία και τουφεκίστηκε. Η μητέρα της, μαζί με τη Δόρα και το μικρότερο αδελφό της Ανδρέα, έφυγαν από την Ελλάδα. Από μια πλούσια ζωή, βρέθηκαν απότομα στο κατώφλι της φτώχειας, εφόσον η περιουσία τους είχε δημευθεί. Έμεινε για δέκα χρόνια στο εξωτερικό. Ξαναγύρισε το 1932. Η Δόρα αρχίζει να συναναστρέφεται τη νέα γενιά πνευματικών ανθρώπων του Μεσοπολέμου. Παίρνει δραστήρια μέρος στο φιλανθρωπικό έργο της Αρχιεπισκοπής κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Βοηθάει τον Κάρολο Κουν να ιδρύσει το Θέατρο Τέχνης και γίνεται το δεξί του χέρι στα διοικητικά θέματα.

[DSC_6486 copy](#)

image not found or type unknown

Το 1952 έτυχε να δει το 100μελές κρατικό φολκλορικό συγκρότημα της Γιουγκοσλαβίας που περιόδευε τις διάφορες χώρες προβάλλοντας τους δημοτικούς χορούς, τις μουσικές και τις φορεσιές της χώρας του. Ήταν κάτι το πρωτοφανές για την Ελλάδα. Τα συγκροτήματα που υπήρχαν τότε εδώ ήταν ελάχιστα, με πρωτοπόρο το Λύκειο των Ελληνίδων, και έδιναν 2-3 παραστάσεις το χρόνο περιστασιακά με φορεσιές Αμαλίας. Σκοπός τους ήταν κυρίως να ικανοποιήσουν τα μέλη του ίδιου του συγκροτήματος, κυρίως νεαρά κορίτσια αθηναϊκών οικογενειών.

Ο καθηγητής της Λαογραφίας στο Πανεπιστήμιο Γεώργιος Μέγας πρότεινε την δημιουργία εθνικού συγκροτήματος στην Ελλάδα. Η Δόρα Στράτου ζήτησε βοήθεια από το Σοφοκλή Βενιζέλο, αντιπρόεδρο της τότε κυβέρνησης Πλαστήρα. Η ιδέα ήταν να δημιουργηθεί ένα μόνιμο συγκρότημα, ικανό να δίνει καθημερινές παραστάσεις, να κάνει περιοδείες στο εξωτερικό, με μεγάλο ρεπερτόριο, με πλούσια ιματιοθήκη από όλη την Ελλάδα, και γενικά με ένα πρόγραμμα που να κερδίζει το θεατή. Έτσι ίδρυσε το σωματείο «Ελληνικοί χοροί - Δόρα Στράτου» το 1953.

Image not found or type unknown

Στο κέντρο διακρίνεται η Δόρα Στράτου

Όλα αυτά τα χρόνια είχε συνδεθεί φιλικά και είχε βοηθήσει αμέτρητους ανερχόμενους καλλιτέχνες και διανοούμενους - τώρα μπορούσε να τους χρησιμοποιήσει σαν επιτελείο της. Σπύρος Βασιλείου, Μάνος Χατζιδάκις, Γιάννης Τσαρούχης, Φοίβος Ανωγειανάκης, Σίμων Καραάς, Γιάννης Μόραλης, Οδυσσέας Ελύτης, Νέστορας Μάτσας, Αλέκος Λιδωρίκης, Δημήτρης Χορν, Δημήτρης Λουκάτος, Αγγελική Χατζημιχάλη, Τζίνα Μπαχάουετ, είναι μερικοί μόνο από αυτούς που την βοήθησαν με διάφορους τρόπους. Ο Μάνος Χατζηδάκης είχε πει πως ήταν τιμή του να είναι φίλη του η Δόρα Στράτου.

Σε ηλικία 50 ετών αρχίζει με ορμή μια νέα ζωή δουλεύοντας εξαντλητικά. Ο Τσαρούχης φτιάχνει φορεσιές με ζωγραφιστά κεντήματα για το ξεκίνημα. Εκείνη γυρίζει στα χωριά μαζεύοντας χορούς, τραγούδια, φορεσιές και κοσμήματα, συγκεντρώνοντας έτσι τη μεγαλύτερη συλλογή στην Ελλάδα. Έφθασε στα πιο απομακρυσμένα χωριά για να καταγράψει τους χορούς και τις κινήσεις, τις

ενδυμασίες και τα στολίδια. Επέλεγε τους καλύτερους χορευτές και οργανοπαίχτες για να πλαισιώσουν το συγκρότημα. Έδινε παραστάσεις στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό, σε 21 χώρες. Πολλές ήταν οι δυσκολίες που αντιμετώπισε στην πορεία της, κυρίως οικονομικές. Ολόκληρη τη ζωή της αγωνίστηκε για να προβάλει τη συνέχεια της ελληνικής παράδοσης από την αρχαιότητα και το Βυζάντιο, ως τον σύγχρονο λαϊκό πολιτισμό. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην εποχή της δεν είχε ακόμη αξιολογηθεί ο λαϊκός πολιτισμός, δεν είχε εκτιμηθεί η ελληνική παράδοση. Είναι χαρακτηριστικό αυτό που είπαν οι συνεργάτες της, ότι όταν επισκεπτόταν χωριά, για επιτόπια έρευνα και καταγραφή οι ντόπιοι ντρέπονταν να μιλήσουν για τους χορούς και τις ενδυμασίες τους. Τόσο πολύ είχε παραμεριστεί ο λαϊκός πολιτισμός.

Cephalonia dances

Image not found or type unknown

Χοροί απο την Κεφαλονιά

Το 1963 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής δίνει εντολή να κατασκευαστεί ειδικά για το συγκρότημα, ένα θέατρο στο Λόφο Φιλοπάππου. Το 1967 παίρνει το Παγκόσμιο Βραβείο Θεάτρου, τη σημαντικότερη διεθνή διάκριση, ενώ βραβεύεται από την Ακαδημία Αθηνών και παίρνει επιχορήγηση από το Ίδρυμα Φορντ. Η Δόρα Στράτου

έγραψε τρία βιβλία: «Μια παράδοση, μια περιπέτεια», «Ελληνικοί χοροί, ένας ζωντανός δεσμός με το παρελθόν» και «Ελληνικοί παραδοσιακοί χοροί» και εξέδωσε μια από τις μεγαλύτερες στον κόσμο σειρές δημοτικής μουσικής, που περιλαμβάνει 45 δίσκους.

Υ.Γ

Ευχαριστίες στο δραστήριο Πρόεδρο του Δ.Σ «Ελληνικοί Χοροί - Δόρα Στράτου», Καθηγητή Άλκη Ράφτη και τους συνεργάτες του, που συνεχίζουν το μεγάλο αυτό έργο, με τα μαθήματα ελληνικών χορών που απευθύνονται σ' όλες τις ηλικίες, τη συλλογή που περιλαμβάνει 2000 ενδυμασίες, κεντήματα και κοσμήματα, τη βιβλιοθήκη, τις εκδόσεις, τις παραστάσεις, τα ερευνητικά προγράμματα και πολλά άλλα και μας έδωσαν πληροφορίες και φωτογραφικό υλικό γι' αυτό το αφιέρωμα.

Κατερίνα Χουζούρη